

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk, 20 centiemen.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.
De reclamen, per drukregel, 25 centiemen.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLIER boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 29, en bij alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 18 SEPTEMBER.

Septemberfeesten.

Men leest in den *Moniteur* :

Ten aanzien van den toestand der openbare gezondheid van Brussel, heeft het gouvernement, in overeenkomst met de gemeenteverheerheid besloten, de nationale feesten uit te stellen tot op een tijdstip dat later zal worden bepaald.

De lijkdienst, ter nagedachtenis van de voor het vaderland gestorven burgers, zal den 24 september, ten 11 ure 's morgens, in de kerk van St-Ter Goele, worden gecelebreerd.

De ridder-orde.

Wij hebben dezer dagen eene opmerking gemaakt over het dekoreren van eenige gemeenten en andere personen, die zich tijdens de cholera verdienstelijk gemaakt hebben. Een hollandsch blad maakt dezelfde opmerking, die insgelijks op België toepasselijk is; het blad zegt: « Nog menigmaal wordt iemand tot ridder benoemd, wiens eenige verdienste daarin bestaat, dat hij een zeker getal jaren een wintgeveend en aanzienlijk ambt heeft bekleed.

» Er is nu voor de regering eene andere en betere gelegenheid, om door benoeming tot ridder, verdiensten te erkennen. De militair, die zich in den oorlog onderscheidt, wordt ridder; maar waarin bestond eigenlijk zijne daad? In het doodten van zijnen evenmenschen. Zijn moed is slechts daarheen gericht, om anderen het leven te benemen.

» Hoe verheven steekt daarbij af het werk van den geneesheer, die nacht en nacht in de weer is, om het leven van zijnen evenmenschen te reddien. Dat is eene geheel andersoort van moed, dan die van den krijgsman; het is de ware moed; het is de edelste taak, die men zich schier kan denken.

» Hoe schitterend is die moed niet weder uitgekomen bij de heerschende ziekte! Gerust mag men aannemen, dat menig menschenleven door de krachtige, zelfopofferende hulp van vele geneesheeren is ontruk geworden aan den vijand, die dit jaar Nederland zoo zwaar heeft getroffen.

» De regering vestige eens hare aandacht op deze mannen. Zij late zich onpartijdig inlichten, om te vernemen wie zich bij de heerschende ziekte in het bijzonder hebben onderscheiden, en vereere zulken op de bedoelde wijze. De regering ga daarbij dan tevens nog wat verder. Ook vele particuliere autoriteiten en ambtenaren hebben bij het heerschen der cholera eene werkzaamheid, eenen iever aan den dag gelegd, die erkend mogen worden. Het is niet onwaarschijnlijk, dat de krachtige handelingen van velen haaner hier en daar er toe hebben bijgedragen, om of de ziekte geheel te keeren, of hare uitbreiding en hare vervoestende kracht te verminderen.

Wij hopen dat de wenk, die in bovenstaande regelen ligt opgesloten, door de regering, of liever door den minister van binnenlandsche zaken, niet worde voorbij gezien.

Stand van de runderpest in Engeland en in Holland.

In Engeland is de ziekte voortdurend aan het afnemen: blijkens de wekelijksche officieele opgaven, zijn aldaar, in de week die met 1 september eindigde, slechts 99 runderen aangetast. In de vorige week bedroeg het aantal 148, zoodat men het ophouden der runderpest in Engeland eerlang mag te gemoet zien.

In Holland gaat het minder goed; de ziekte is er verspreid over Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht, daar waar deze provincie tegen elkander komen. 84 gemeenten, met de stad Woerden omtrent in het midden, hebben thans meer of min de ziekte. Uit de opgaven van de Staatscourant, ziet men, dat het aantal aangetaste runderen, in de week eindigende met 1 september, beliep tot 1,643 stuks. — Drie maanden vroeger, met half juni, was het getal in de week voorkomende zieken gedaald tot 294; van toen af aan, is het klimmende gegaan, zoodat eene maand later, met half juli, reeds 526, en met half augustus omtrent 1,200 aangetaste runderen voorkomen in de wekelijksche opgaven van de Staatscourant. Eene week later, met 25 augustus, was het cijfer geklommen tot 1,379 en, gelijk reeds gezegd is, werden in de laatste week van die maand 1,643 gevallen opgenomen! Men moet terugzien op den stand van de ziekte tot de week eindigende met 10 maart, om een zoo hoog cijfer (1,701) aan te treffen.

Luidens de laatste berichten van veeartsen, breidt de ziekte zich meer en meer uit te Lisse; ook te Zoeterwoude en Voorschoten (tegen Leiden), komen voortdurend gevallen voor. Te Alphen werden werden ruim 20 runderen aangetast. Te Oudshoorn zijn maar weinig gevallen meer, maar te Arlanderveen (met de twee vorige gemeenten tusschen Utrecht en Leiden) breidt de ziekte zich nog steeds uit. Ook te Zwammerdam neemt ze in hevigheid toe. Te Zegveld en Woerden kwamen er aanhoudend nieuwe gevallen bij. In de meeste dezer gemeenten wordt de ziekte van week tot week erger. Te Bodegraven (in dezelfde streek) neemt ze aanmerkelijk af.

Op het einde van de week, met 1 september, bleven er in Holland nog ziek 1,294 runderen, te weten: in Zuid-Holland 589, in de provincie Utrecht 705, in Noord-Holland 0. In deze provincie alleen volgt men steeds het voorschrift gelijk ten onzen en ook sedert eenigen tijd in Engeland; het spoedig afmaken der zieke en verdachte beesten.

Fransche Landwee.

Hij die, een half jaar geleden, had durven zeggen dat Frankrijk, voor zijne militaire oprichting, in Pruisen lessen zou hebben gaan nemen, zou ongetwyfeld weinig geloof hebben gevonden; en nogtans gebeurt dat nu. Het fransche leger mag als ontwapend beschouwd worden, ten minste tegenover Pruisen, en de minderdheid zijner organisatie is zelve erkend door het gouvernement, dat van nu af besloten heeft aan het weigende korps, een ontwerp van herinrichting voor te leggen.

Daar het waarschijnlijk is dat de kwestie van militaire oprichting ook door de andere gouvernementen van Europa op het tapje zal gebracht worden, is het niet van belang ontbloot aan onze lezers de denkbeelden te doen kennen, welke in het fransche keizerrijk kans hebben te gelukken.

Reeds van 1843, legde prins Louis-Napoleon, — die destijds in den *Progrès du Pas de Calais* artikelen schreef, eene groote bewondering voor de pruisische organisatie aan den dag, en hij had dezelve, met enige wijzigingen in Frankrijk, wel willen zien aannemen.

Volgens het ontwerp van prins Louis-Napoleon, hetwelk men veronderstelt nog altoos dat van Napoleon III te zijn, zouden er in gewone tijden slechts 200,000 man onder de wapens zijn. Het leger zou samengesteld wezen uit jongelingen van 20 tot 26 jaren; ze zouden dus zes jaren onder de wapens blijven. Bij hun ontslag uit het werkelijk leger, zouden ze nog vier jaar bij de reserve blijven, welke den eerste band der nationale garde zou uitmaken, en in oorlogstijd zouden zij hun korps moeten gaan vervoegen.

De tweede band zou al de manschappen van 30 tot 40 jaren bevatten, en de derde al de mannen van 40 tot 60 jaren.

Frankrijk zou in 33 militaire arrondissementen worden verdeeld, met eene bevolking van 1 miljoen per arrondissement. Elk arrondissement zou eene militaire divisie der nationale garde vormen, welke in brigaden en divisies ingedeeld, haar hoofdkwartier zou hebben in de hoofdplaats van het arrondissement.

Volgens het cijfer zijner tegenwoordige bevolking zou Frankrijk 14 a 15,000,000 in de wapens getoende mannen tellen, dus een voldoende getal om in de meest haastelijke tijden, Frankrijk voor eene inval te vrijwaren, en, zoodat prins Napoleon in 1843 zegde: « het heeldal uit de dagen. »

Aardbeving van 14 september.

Den 14 september heeft men omtrent door geheel Frankrijk eene nog al hevige aardbeving gevoeld. Zichter ten dien opzichte eenige inlichtingen:

» Het natuurverschijnsel heeft, gelijk reeds gemeld is, de richting der ijzeren wegen van het westen, het zuiden en het zuidwesten gevolgd.

» Een persoon die de *rus Bonaparte* bewoont, schrijft aan een parizerblad, dat zijne pendul plotseling bleef stilstaan op het oogenblik dat de schudling plaats had. Het was alstoen 10 minuten na 5 ure.

» Wij vinden thans in het *Journal d'Indre et Loire* de opsomming der plaatsen waarin zich de schok deed gevoelen. Te Loches, Chauceau, Bléré, Montrosor, Preudly, La Guerche, Beaumont-la-Ronce, Amboise, Cerelles, Saint-Quantin, Esvres, Barrou, Notre-Dame-d'Océ, Sainte-Maure, la Ville-aux-Dames en Châteaux-la-Vallière, werden de inwoners plotselings door de aardbevings-schokken ontwaakt.

» De maire van Chauceau schrijft dat de schud-

ding welke men ten 5 ure gewaar werd, de voorwerpen, welke op de meubelen stonden, tegen elkander deed botsen of dat deze verplaatst werden en dat dezelve gevolgd werd door een twaalfal horizontale schokken van het noordwesten naar het zuid-oosten welke elkander zeer snel opvolgden en zeer duidelijk gevoeld werden. Dit alles duurde ongeveer 20 seconden.

» Te Pontiers, Lunoges, Périgueux en Sentes heeft men slechts een enkelen schok ontwaard, terwijl men, volgens den *Charentais*, er twee duidelijke op eenen lossebenpoos van eene minuut gevoelde, welke laatste veel heviger was dan de eerste. Verscheidene personen beweeren, ten 3 ure 's morgens, een derden schok gevoeld te hebben.

» De aardbeving heeft zich insgelijks tot Bordeaux uitgestrekt. De *Gironde* meldt, dat de schok zeer hevig in de stad gevoeld werd.

» De avond van donderdag had zich door eene zware drukking der luchtgesteldheid doen opmerken. Des vrijdags was de grond met een tamelijk dikken mist overdekt, op het oogenblik dat het natuurverschijnsel plaats had.

» Te La Rochelle, deden zich des morgens het kwart na 5 ure, twee achtereenvolgende schokken gevoelen. Beide duurden niet lang, zegt de *Echo Rochelais*, doch zij waren zoo hevig, dat de muren der huizen geschud werden en dat zij de planken vloeren en de meubelen in de kamers deden kraken.

» Op het oogenblik dat de schokken plaats hadden, was het een somber en regenachtig weder; de stad was met zwarte wolken overdekt; het natuurverschijnsel ging gepaard met een zeer hevigen riuwind, en van een onderaardsch gebrom, gelijk aan den donder die in de verte ratelt.

» Die schok nam de richting van het zuiden naar het noorden, want dezelve werd insgelijks te Rochefort en Noort gevoeld.

» Het natuurverschijnsel werd insgelijks te Rochefort ontwaard. In Auvergne, leest men in den *Mémorial de la Loire*, schijnt de schok zeer hevig te zijn geweest zoodat wij vernemen door inlichtingen ons uit Lunoges, Clermont en omringende gemeenten, alsook uit Montres-de-Veyre en Algueperse toegekomen.

» Overal hoorde men een verschrikkelijk gedruisch, hetwelk tot twee herhaalde malen eene seconde duurde; deuren, vensterblinden en meubelen werden geweldig geschud; de bellen klonken; vogelbokken, welke aan den muur hingen, werden er afgeworpen en porcelijn gebroken.

» De *Courrier du Centre* heeft verscheidene brieven ontvangen, welke den indruk melden, die de aardbeving op de inwoners van Lunoges, Saint-Junien, Saint-Priest Ligoure en Prodoursur-Vay heeft gemaakt.

» Men schrijft aan dit blad, dat er te Peyratle Châtean een groote schrik heerschte, vooral onder eenige goede vrouwen, welke het natuurverschijnsel op hare manier ontlegden. Zij zegden, dat de schok veroorzaakt was door den Wandlende Jood, die op zijne eenwijdrende reis een der kolommen, welke den franschen grond ondersteunen, had aangeraakt. Wanneer de Wandlende Jood die kolom aanraakt heeft de ganse aarde. Wij bevelen die ontlegging aan de liefhebbers van legenden.

» De dagbladen van Havre melden niet, dat men aldaar de aardbeving heeft gevoeld.

» Er is reeds gemeld, dat de schok te Rouan zeer hevig was.

» Het *Journal de Rouen* meldt, dat de schok, welke de bewoners der beneden verdiepingen niet gewaar werden, de bewoners der boven verdiepingen heeft doen ontwaaken. Een bed werd 5 centimeters verplaatst een ander werd opgenomen; gansche rijen tellooren, deuren en vensters werden geschud; het gedruisch was zoo groot, dat een buirman, aan eene al te vroege verhuizing geloovende, klaagde dat hij niet slapen kon.

» De correspondent van het *Journal de Loiret* herinnert, dat er over een 20tal jaren een dergelijke aardbevingschok te Sully plaats had.

Een hevige brand is verleden zondag een weinig voor twaalf uren uitgebroken in den stal van een onbewoond huis gelegen buiten de kruispoort te Tongeren en toebehoorende aan M. L. Maréchal. Ondanks de spoedige hulp is men er niet in gelukt den brand in den stal te beperken. Het vuur heeft zich medegedeeld aan het huis en aan de aanpalende schuur. Men heeft een gedeelte der granen kunnen redden. Het aanzienlijk hout magazijn dat zich naast het afgebrand huis bevindt is gelukkig bevrijd gebleven. Alles was tegen brand verzekerd.

Te Leopoldsburg is verleden week eene misdaad gepleegd. Een brigadier en drie lansiers, dronken zijnde, en die door de burgers waren aangehouden, omdat zij de dekoratien vernietigden, die voor het feest des konings werden opgericht, hebben zich op eenen gendarm geworpen en hem lathertig vermoord. Deze gendarm had gedurende 20 jaren dienst gedaan op het kasteel te Laaken. De koning kende hem, en toonde veel spijt bij het vernemen van zijn treurig einde.

— Het is merkwaardig genoeg te melden, zegt het *Nieuwsblad van Gheel*, van 8 dezer, dat er in de gemeenten Gasterle, die omtrent 2000 zielen telt, sedert 25 mei 1866 geen stiefgeval meer heeft plaats gehad, en op dien datum was het nog een mensch van de 80 jaren, die overleden was.

— Men schrijft uit Luik, 16 september :

Men leest in de *Gazette de Liège*; De 24 ombuders der *Union fraternelle*, tegen welke de gemeenteraad van Luik en de bestendige deputatie de rechterlijke vervolgingen van het weldadigheidsbureau hadden gemachtigd, hebben hinnen dagbreef ontvangen, ten einde den 20 dezer voor de rechtbank van eersten aanleg te verschijnen. Het bureau eischt van hen afzonderlijk 6000 francs voor de gewaande onwetige omhattingen, door hun gedurende te vier zoodagen gedaan.

— De *Moniteur* meldt dat niet een der 28 ontwerpen, ingezonden voor den prijskamp, tot het maken der beeldnis van den koning, voor de Staatsmedaljen, aan de vereischte voorwaarden beantwoordt.

— Men schrijft uit Brussel, 17 september: De koning en de koningin zijn gisteren naar Doornik vertrokken; vandaar zullen zij zich naar Kortrijk begeven. Heden avond komt de koningin naar het kasteel van Laak en terug; de koning zal nog eenige dagen te Oostende verblijven.

— Men weet dat de Koning 25,000 fr. voor de weduwen en wezen der slachtoffers van de cholera gegeven heeft. De stad Brussel heeft daarvan 160 fr. voor haar aandeel bekomen.

Hoevel het aandeel der andere steden belooft is nog niet gekend.

— In de laatste dagen der week zijn er in de tentoonstelling van schone-kunsten strafwaardige feiten gepleegd. Een ellendling heeft bij middel van eene nagel of pootnaal, in verscheidene schilderijen gaten geboord, en bij voorkeur wel in die schilderijen welke door den koning of den graaf van Vlaanderen zijn aangekocht.

— Eene nieuwigheid: Men ziet tegenwoordig te Parijs, bij al de horlogemakers, turwerken in harde caontchoen, versierd met kettingen van dezelfde compositie. Het blijft te weten of deze uitvinding de beurzenrijders zal aanstaan.

— Het gevaar van spook te spelen. — Een dorpbewooner uit de omstreken van Mobile (Amerika) poogde eenige jonge meisjes af te schrikken. Ten dien einde had hij zich in een wijk liden gewikkeld, om op deze wijze een spook te verheelen. Bij zijne verschijning gingen al de jonge meisjes op de vlucht, ter uitzondering van een enkel dat, plotslings een revolver richtte naar het zoo gezegde spook, het wapen afrok en zes kogels in de borst zond van den gest. De poetsmaker stortte oogenblikken gronde, en wanneer men toesnelde op het gerucht der losbranding en het slachtoffer naderde, was hij brands en lijk. De zes kogels hadden een plotseligen dood voor gevolg gehad. Zoodaer hoe duur men een kluchtspel soms kan behoeten.

Oostenrijk.

De vereffening van het finantieel vraagstuk tusschen Oostenrijk en Italië schijnt nog veel moeilijkheden aan te bieden. Eene telegram uit Berlijn meldt dat de baron Von Werther naar Weenen is gezonden om tusschen te komen in de bepleiting der kwestie van verdeeling der oostenrijksch-italiansche schuld, en uit Florentie wordt geseind dat Pruisen opelijk de partij voor Italië heeft opgenomen, met de verklaring, dat de weigering van Oostenrijk om de grondslagen te aanvaarden, door het kabinet van Florentie voorgesteld volgens de grondslagen des Zurichse verdrags, de uitvoering des vredesverdrags van Praag in gevaar zou kunnen stellen.

Ten gevolge der moeilijkheden, zijn de conferentien van Weenen opgeschorpt tot de aanstaande week.

Een telegram uit Weenen, zegt dat de baron Von Werther zijne bedieningen als pruisische gezant bij het Hof des Keizers van Oostenrijk komt hervemen, en beschouwt die zending als een gelukkig feit.